

2 उपासमारीमुक्त

3 सुदृढ आरोग्य

निरोगी
व
आरोग्यदायी गाव

6 शुद्ध पाणी व
स्वच्छता

4 दर्जेदार शिक्षण

5 लिंग समभाव

दूरदृष्टी

सर्व वयोगटातील सर्वांसाठी
निरोगी जीवन आणि
आरोग्यदायी जीवन मिळत
असल्याची खात्री करणे.

आरोग्यदायी गाव

स्थानिक उद्दिष्टे

- मुलांमधील बुटकेपणा व लुकडेपणा नाहीसे करणे.
- किशोरवयीन मुली आणि महिलांमधील रक्तक्षय आजार निमुर्लन करणे.
- स्वस्त , अत्यंत पौष्टिक आणि स्थानिक पातळीवर खरेदी केलेले सेंद्रिय भाज्या, फळे, अंडी, धान्य इ.चा वापर करणे.

आरोग्यदायी गाव

स्थानिक उद्दिष्टे

- संसर्गजन्य रोगांसाठी प्रतिबंधात्मक आणि उपचारात्मक उपाय.
- माता मृत्यू व 5 वर्षाखालील बालमृत्यू शुन्यावर आणणे.
- सर्वांसाठी वैद्यकीय सेवा आणि आरोग्य सुविधांची तरतूद

Coronavirus Prevention

Avoid close contact

Clean your hands often

Stay at home

Cover coughs and sneezes

Wear a face mask if you are sick

Clean and disinfect

Take steps to protect yourself

निरोगी गाव

आरोग्यदायी गावासाठी आवश्यक घटक

पिण्याचे शुद्ध पाणी

अंगणवाडी आणि शाळांद्वारे मुले आणि गरोदर मातांसाठी पूरक पोषण

आरोग्य पायाभूत सुविधा/
टेलिमेडिसिन
वैद्यकीय सुविधांची उपलब्धता

सांडपाणी आणि घन कचरा व्यवस्थापन, स्वच्छता

संपर्कासाठी चांगले रस्त्यांचे जाळे

प्रभावी सार्वजनिक वितरण व्यवस्था

ताजी फळे आणि भाज्यांसाठी परसबाग

निरोगी जीवन जगण्यासाठी आरोग्य शिक्षण

आरोग्यदायी गाव

ग्रामपंचायतींची भूमिका

- लग्न आणि गरोदरपणाच्या वयाबद्दल जागरुकता
- किशोरवयीन आरोग्य (पोषण, समुपदेशन, सॅनिटरी नॅपकिन्सचा वापर आणि सुरक्षित विल्हेवाट)
- माता आणि मुलांचे संपूर्ण लसीकरण
- संसर्गजन्य रोगांचे प्रतिबंध आणि उपचार उदा .टीबी, एचआयव्ही इ.

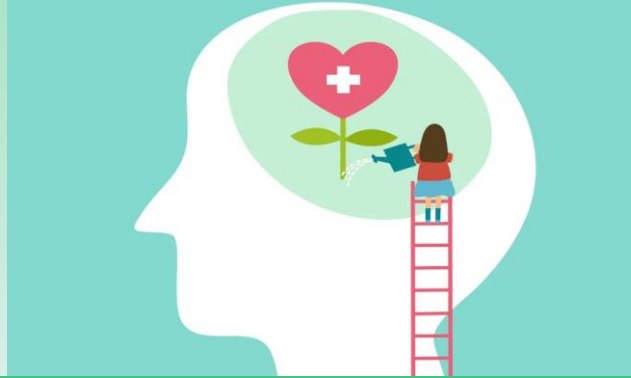

आरोग्यदायी गाव

ग्रामपंचायतींची भूमिका

- असंसर्गजन्य रोग व जीवनशैलीशी संबंधित आजार (मधुमेह, कर्करोग इ.) प्रतिबंध आणि उपचार
- वृद्धावस्थेतील काळजी आणि मुले आणि महिलांसाठी पोषण
- मानसिक स्वास्थ्य आणि विकलांगतेशी संबंधित समस्या.
- ग्रामपंचायतींमध्ये २४x७ हेल्पलाइन
- आयुषचा प्रचार आणि वापर

Ministry of Ayush
Government of India

General Measures

- Drink warm water throughout the day.
- Daily practice of Yogasana, Pranayama and meditation for at least 30 minutes as advised by Ministry of AYUSH
- Spices like Haldi (Turmeric), Jeera (Cumin), Dhaniya (Coriander) and Lahsun (Garlic) are recommended in cooking.

आरोग्यदायी गाव

ग्राम समित्या बळकट करणे

क्षमता वाढवणे, आरोग्यदायी गावासाठी सर्वसमावेशक नियोजनासाठी सहभाग सुनिश्चित करणे

आरोग्यदायी गावासाठी ग्राम समित्या कार्यरत आहेत.

स्थानिक समित्या - संस्था जसे की ग्राम आरोग्य, पोषण, पाणी पुरवठा आणि स्वच्छता समिती, अंगणवाडी संनियंत्रण समिती व स्वयं सहाय्यता बचत गट

आरोग्यदायी गाव

अल्पखर्चिक विना खर्चिक उपक्रम

आरोग्य शिबिरे आयोजित करणे.

लवकर शोध , लवकर निदान आणि
वेळेवर उपचार

बाळाच्या नावाने रोपांचे वाटप
इत्यादी उपक्रम

आरोग्यदायी गाव

अल्पखर्चिक विनाखर्चिक उपक्रम

विविध साधनांचा वापर करून जनजागृती उदा लाऊड स्पीकर वरून प्रचार, विद्यार्थी रॅली, एकांकीका इत्यादी .

परिसरात स्वच्छता राखणे.

सुदृढ बालक स्पर्धा आयोजित करणे.

आरोग्यदायी गाव

अल्पखर्चिक विना खर्चिक उपक्रम

सामाजिक नकाशाद्वारे
दुर्बल घटकांची निवड

तळागाळातील आघाडीच्या
कार्यकर्त्यांसोबत बैठक
आयोजित करा

आरोग्याच्या विविध पैलूंवर
सामाजिक लेखापरीक्षण
आयोजित करा

आरोग्यदायी गाव

अल्पखर्चिक विना खर्चिक उपक्रम

किशोरवयीन आरोग्याबाबत चर्चा ,
कार्यशाळा आयोजित करणे.

प्रतिबंधात्मक उपायांबाबत संदेश
भिंतींवर रंगविणे.

आरोग्यदायी गाव

खालील कार्यक्रमांचे ग्रामपंचायती सहाय्य घेऊ शकतात

- राष्ट्रीय आरोग्य अभियान
- मिशन इंद्रधनुष
- राष्ट्रीय आयुष मिशन
- एकात्मिक बालविकास सेवा योजना
- प्रधानमंत्री मातृ वंदना योजना.
- पोषण अभियान.
- राष्ट्रीय एड्स नियंत्रण कार्यक्रम
- स्वच्छ भारत मिशन (ग्रामीण)
- राष्ट्रीय आरोग्य संरक्षण योजना (आयुष्यमान भारत)

आरोग्यदायी गाव

खालील कार्यक्रमांचे ग्रामपंचायती सहाय्य घेऊ शकतात

- राष्ट्रीय क्षयरोग निर्मूलन कार्यक्रम
- राष्ट्रीय वेक्टर बॉर्न डिजीज कंट्रोल प्रोग्राम
- राष्ट्रीय मानसिक आरोग्य कार्यक्रम
- असंसर्गजन्य रोगांच्या प्रतिबंधासाठी राष्ट्रीय कार्यक्रम
- राष्ट्रीय तंबाखू नियंत्रण कार्यक्रम
- राष्ट्रीय पोषण अशक्तपणा नियंत्रण कार्यक्रम
- राष्ट्रीय बाल स्वास्थ्य कार्यक्रम
- जननी शिशु सुरक्षा कार्यक्रम.

सत्यमेव जयते

आरोग्यदायी गाव

गावाला मदत करू शकणारे घटक

- आरोग्य सेविका , आरोग्य कर्मचारी
- वैद्यकिय अधिकारी
- आशा कार्यकर्ती
- अंगणवाडी कार्यकर्ती.
- शिक्षक, विविध संबंधित विभागांचे शासकीय अधिकारी.

- बचत गट, संघ
- ग्रामस्तरीय आरोग्य , पोषण , पाणी पुरवठा व स्वच्छता समिती
- अंगणवाडी संनियंत्रण समिती
- समुदाय संसाधन व्यक्ती
- रूग्ण कल्याण समिती
- युवक युवती
- अशासकीय संस्था

आरोग्यदायी गाव

आरोग्यदायी गाव

आरोग्य ही संपूर्ण आनंदी व
समाधानाची अवस्था आहे

